

Број/Број: 03/1-50-1-7-45-4/09
Сарајево/Сарајево: 1.12.2009.godine

ЗАЈЕДНИЧКОЈ КОМИСИЈИ ЗА ОДБРАНУ И СИГУРНОСТ БиХ

PREDMET: Informacija o održanoj radionici o temi „Trenutne aktivnosti u provođenju Državne strategije za kontrolu oružja i municije u BiH“, Bijeljina, od 29. do 30.10.2009.

Veza, akt PS broj:03/1-50-3-1164/09

U organizaciji Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH i uz podršku UNDP-a u Bosni i Hercegovini, u Bijeljini je, od 29. do 30. oktobra 2009., održana radionica o temi „**Trenutne aktivnosti u provođenju Državne strategije za kontrolu oružja i municije u BiH**“.

Cilj održavanja radionice je razmatranje pitanja iz oblasti lakog naoružanja i municije u BiH, te omogućavanja članovima Zajedničke komisije da, kroz dijalog s predstavnicima institucija koji se bave ovim pitanjem, na što bolji, kvalitetniji i neposredniji način, budu informirani o ovoj oblasti, kao jednom od segmenata iz nadležnosti Komisije.

U radu su učestvovali predstavnici:

- Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH: Branko Zrno, predsjedavajući, Slobodan Šaraba, drugi zamjenik predsjedavajućeg, Jozo Križanović, Drago Kalabić i Ivo Miro Jović, članovi, te Dragica Hinić, sekretar, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni saradnik;
- Boško Šiljegović, parlamentarni vojni povjerenik BiH;
- Ministarstva odbrane BiH – Selmo Cikotić, ministar odbrane, Marina Pendeš, zamjenica ministra odbrane, Živko Marjanac, zamjenik ministra odbrane, te Trpimir Rebac, Mladen Marinković i Amir Odobašić;
- Zajedničkog štaba i Operativne komande OSBiH – general-pukovnik Miladin Milojčić, general-major Anto Jeleč, general-major Mirsad Gutić i brigadir Nusret Šahić;
- Ministarstva sigurnosti BiH – Mijo Krešić, zamjenik ministra sigurnosti BiH, Ermin Pešto i Ognjen Zekić;

- Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH – Dragiša Mekić, Berin Kurspahić i Midhat Izetbegović;
- Granične policije BiH - Jozo Ćorluka;
- Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) – Ljuban Glavočević;
- NCB INTERPOL – Verica Trbić;
- BHMAC-a – direktor Dušan Gavran;
- Uprave za indirektno oporezivanje – Edin Čolaković i Almir Brkanić;
- Vlade Republike Srpske – Rajko Čkonjović;
- MUP-a FBiH – Ekrem Suljević;
- MUP-a RS-a – Zoran Stanišljević i Tiho Džakić;
- Federalne uprave Civilne zaštite – Alija Tihić;
- Policije Brčko Distrikta BiH – Radoslavka Krstović i Đuro Knežević;
- Centra za sigurnosne studije – Denis Hadžović;
- UNDP-a – Peter van Ruysseveldt, Amna Berbić, Jim Carr, Darwin Lisica i Klelija Balta;
- OSCE-a - brigadni general Ulrich Heider, Jasna Dragičević, Anela Karić i Yury Padun;
- EUFOR-a – Erwin Kauer i Igor Dimitrovski;
- Štaba NATO-a – brigadni general John W. Bullard, Daniel Boyce, Svjetlana Samardžija, Daniel Saracino i Gilberto Paliza;
- OHR-a – Per Normark.

29. oktobar 2009.

Nakon pozdravnog obraćanja, radionicu je otvorio **Branko Zrno**, predsjedavajući Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, ističući očekivanja i njene ciljeve. Naveo je da su prethodne tri radionice održane s ciljem sagledavanja trenutnog stanja u oblasti malog i lakog naoružanja i municije u BiH, kada je BiH, zbog postojanja značajnog viška naoružanja i municije, okvalificirana kao „nesigurna“ od stručnjaka OSBiH kao i predstavnika međunarodne zajednice koji se bave tom problematikom, te podsjetio prisutne na zaključke usvojene na radionici održanoj u Međugorju u maju ove godine. Naveo je da ova radionica treba odgovoriti na pitanje koliki je pomak napravljen od tada do danas, gdje su problemi, ko je ispunio a ko nije svoje obaveze, kako dalje i kako realizirati programe i planove u narednim godinama, te u kojoj je fazi realizacija 2.7 miliona eura koje je donirala Evropska komisija, naglašavajući da će ova sredstva biti usmjerena na drugu stranu ako ne budu realizirana. Naglasio je i da ne postoji opravdanje ni za neusvajanje potrebnih zakonskih rješenja u ovoj oblasti, navodeći da više nije u pitanju prijenos nadležnosti nego usklađivanje već postojećih rješenja. Podsjetio je još na obaveze koje su nametnute na prethodnim radionicama na Jahorini, u Bihaću i Međugorju, te naglasio da zaključci koji budu formulirani na

kraju ove radionice moraju biti realizirani s daleko više odgovornosti i s konkretnim rezultatima, što od svakog pojedinačno traži odgovornost i ispunjavanje dogovorenih obaveza.

Učesnicima radionice uvodnim izlaganjem obratio se potom **Peter van Ruyseveldt**, v.d. rezidentnog predstavnika UNDP-a u Bosni i Hercegovini. On je naveo da dijalog ima cilj da prikaže opću sliku trenutnog stanja oružja i municije u BiH, kao i napretka i problema nastalih u realizaciji aktivnosti na rješavanju problema zaostalog oružja i municije. UNDP je pokrenuo projekat rješavanja ovih ključnih problema, s ciljem ostvarenja sigurnijeg okruženja u BiH. Dosadašnji projekti provedeni sa Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost BiH, KO za SALW¹, te s Ministarstvom odbrane BiH dali su brojne rezultate, a kao najvažniji je naveo unapređenje kapaciteta BiH za industrijsku delaboraciju municije u skladu s međunarodnim standardima, što je ubrzalo proces uništavanja naoružanja. UNDP pruža pomoć i institucijama BiH u izradi zakona u skladu s direktivama Evropske komisije i odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a krucijalnu ulogu u sinhronizaciji svih zakona koja se bave ovom materijom, a koji predstavljaju put približavanja BiH ka EU, treba da ima upravo Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH.

Selmo Cikotić, ministar odbrane BiH, u uvodnom obraćanju zahvalio se prisutnima na dosadašnjoj podršci po pitanju rješavanja problema malog i lakog naoružanja u BiH. Naveo je da dosadašnja nedovoljna primjena Strategije o SALW-u dnevno uzima svoj danak i nužno je radi elementarne i fizičke sigurnosti svih građana BiH govoriti o njenom provođenju i boljoj koordinaciji svih relevantnih činilaca u tom smislu. Također je nužno govoriti i o aspektima povjerenja, kao dugotrajnom i stabilnom ambijentu napretka i uspjeha institucija BiH, kako bi se i ove teme razmatrale krajnje transparentno i elaboriralo sve ono što je bitno u vezi s ovim pitanjem. Još je naveo da je Ministarstvo odbrane BiH provelo zaključke donesene u Međugorju u onom dijelu koji se odnosio na njih. U tu svrhu vršene su vanredne provjere određenih lokacija OSBiH i zaključno sa 15. 5. 2009. vrlo sistematičnim radom došlo se do finaliziranja listi, a što je rezultiralo time da je Predsjedništvo BiH, na sjednici održanoj 8. 10. 2009., donijelo Odluku da Ministarstvo odbrane BiH krene u proces uništenja i doniranja viška municije i vojne opreme u BiH. Ovom odlukom se značajan kontingent oružja i municije uništava, a drugi dio donira se Afganistanskoj nacionalnoj armiji, entitetskim MUP-ovima i drugim agencijama za provođenje zakona u BiH. Kompletan ovaj proces je dugotrajan i neće biti proveden u jednom koraku. Za naoružanje koje se planira uništiti trebalo bi osigurati donatorska sredstva od međunarodnih organizacija koje se bave ovim pitanjem, a kako se ne bi dodatno opterećivao budžet institucija BiH.

Verica Trbić, zamjenica predsjedavajućeg Koordinacionog odbora za kontrolu malog i lakog naoružanja (KO za SALW) u BiH, navela je da je Koordinacioni odbor do sada radio na realizaciji projekta rješavanja pitanja malog i lakog naoružanja u BiH, te istakla da će i u budućnosti pružati

---

¹KO za SALW - Koordinacioni odbor za malo i lako naoružanje;

podršku s ciljem sigurnosti svih građana BiH. Izrazila je nadu da će ova radionica dodatno odgovoriti na postojeća neriješena pitanja i probleme u vezi s malim i lakim naoružanjem u BiH. Nakon uvodnih obraćanja, održane su prezentacije u skladu s utvrđenim programom radionice.

Marina Pendeš, zamjenica ministara odbrane BiH, imala je prezentaciju o temi:

„Rezultati provođenja Sporazuma o prijenosu vlasništva nad vojnom imovinom“

Navela je da su ovim sporazumom tretirane dvije kategorije pokretne imovine – pokretna vojna imovina i ostala pokretna vojna imovina, definirajući da se pokretnom vojnom imovinom smatra sve naoružanje, municija i eksplozivi, a ostalom pokretnom imovinom sva ostala pokretna imovina koja nije obuhvaćena pokretnom vojnom imovinom, izuzev arhive i spisa koji su izuzeti iz ovog sporazuma. U daljnjem dijelu prezentacije izložila je obaveze Ministarstva odbrane BiH proistekle iz Sporazuma, stepen provođenja Sporazuma, kao i aktivnosti preostale do punog provođenja Sporazuma, gdje je posebno naglašeno da je potrebno definirati spisak ostale pokretne imovine, donijeti politiku rješavanja arhiva i pristupiti izradi posebnog sporazuma, te pokrenuti proceduru javnog tendera za prodaju viška, u skladu s odlukama Predsjedništva BiH.

Trpimir Rebac, pomoćnik ministara odbrane BiH, imao je prezentaciju o temi: ***„Aktuelno stanje oružja i municije u vojnim zalihama“***

U svojoj prezentaciji definirao je zakonske okvire kojima se regulira ova problematika. Govoreći o lokacijama municije i naoružanja, poseban akcent stavio je na kriterije koji su korišteni prilikom određivanja lokacija, navodeći da postoji 69 perspektivnih lokacija za stacioniranje MOBiH i OSBiH i 123 neperspektivne lokacije, te prikazao količinu municije uskladištenu na perspektivnim i neperspektivnim lokacijama, kao i ukupan broj perspektivnih i neperspektivnih mina i minsko-eksplozivnih sredstava. Rješavanje svih višaka vrši se: prodajom, doniranjem ili uništenjem (detonacijom, delaboracijom ili spaljivanjem). Govoreći o razmještanju naoružanja na lokacijama OSBiH, naveo je da se na svim lokacijama OSBiH nalazi naoružanje koje je u upotrebi, a koristi se za osiguranje lokacija i obuku pripadnika OSBiH, te predstavio plan grupisanja neperspektivnog i suvišnog malog i lakog naoružanja. Zaključio je da glavni problemi leže u velikim količinama neperspektivne, suvišne i nestabilne MiMES-a² i naoružanja na lokacijama i skladištima OSBiH, zatim činjenici da je predaja neperspektivnih lokacija uslovljena uklanjanjem višaka naoružanja i municije, potom relativno malim kapacitetima za uništavanje municije i MES-a u odnosu na njen višak u OSBiH, te neriješenim troškovima na ime osnovnog održavanja građevinske infrastrukture, utroška vode, električne energije, grijanja i drugih usluga u neperspektivnim skladištima, koji opterećuju budžet. Još je napomenuo da je na svim perspektivnim lokacijama i skladištima OSBiH neophodno izvršiti ograđivanje po usvojenim projektnim rješenjima i definiranim standardima, elektrifikaciju kompletnih lokacija i uspostavljanje sistema videonadzora.

² MiMES – Municija i minsko-eksplozivna sredstva;

Brigadir Nusret Šahić, iz Ministarstva odbrane BiH, održao je prezentaciju o temi: *„Rezultati rada Komisije za rješavanje viška municije i oružja“*

Na početku prezentacije predstavio je dokumente koji predstavljaju osnov za rad Komisije, te predstavio članove ove komisije. Naveo je da je Komisija održala šest sjednica, na kojima su, osim domaćih predstavnika, učestvovali i predstavnici međunarodnih institucija. Govorio je o obilascima lokacija kada je izvršen kontrolno-tehnički pregled, ističući da je njihov cilj ostvarivanje uvida u rad timova koji su obavljali taj pregled i uvida u stanje MiMES-a koji je predviđen za uništenje, a što je za rezultat imalo značajan doprinos u donošenju konačnih odluka ove komisije. Na kraju je prezentirao prijedloge Komisije upućene ministru odbrane BiH, koji su na sjednici ove komisije doneseni jednoglasno u prisustvu svih njenih članova. Zaključujući prezentaciju, naveo je da je Komisija po završetku rada ministru odbrane BiH dostavila konačan prijedlog koji je u tekstualno-tabelarnoj formi obuhvatio vrste i količine sredstava i entitetsko porijeklo sredstava kojih će se rješavati, i to: vrste i količine MiMES-a koja su oglašena nestabilnim za uništenje, zatim vrste i količine MiMES-a i naoružanja za donaciju, potom vrste i količine MiMES-a i naoružanja za realizaciju ugovora prijašnjih entitetskih ministarstava odbrane a koje je verificiralo Predsjedništvo BiH, te naposljetku vrste i količine MiMES-a i naoružanja koje bi bilo prodato na javnoj licitaciji.

Brigadni general Ulrich Heider, direktor Odjela za sigurnosnu saradnju misije OSCE-a u BiH, prezentirao je: *“Rezultate rada ekspertne radne grupe za pitanja rješavanja višaka malog oružja i lakog naoružanja i municije”*

U prvom dijelu prezentacije predstavio je zalihe, potrebe i višak naoružanja i municije OSBiH, dijeleći ove kategorije po prikazima za teško naoružanje, malo i lako naoružanje, te municiju. Nadalje je predstavio naoružanje visokog, srednjeg i nižeg rizika, kategorizirano po godinama proizvodnje, gdje je na grafičkom prikazu analize starosti zaliha municije OSBiH prikazano da upravo na naoružanje visokog rizika otpada najveći procenat, s tendencijom da će ovim tempom rješavanja ovakvog naoružanja do 2014. godine biti čak 96%. Nadalje je govorio o skladištima visokog rizika, te razlozima zabrinutosti ekspertne grupe u vezi sa izvozom municije, naglašavajući pri tome da u BiH ne postoje tehnički kapaciteti za testiranje i certifikaciju bilo koje municije koja je sigurna za premještaj u svrhu izvoza, što se posebno odnosi na municiju velikog kalibra. Zatim je predstavio godišnje kapacitete BiH za uništavanje municije, po lokacijama, kao i tabelarni prikaz uklanjanja malog i lakog naoružanja uništavanjem u BiH u periodu od 2004. do 2008. godine, te za prvih osam mjeseci 2009. godine. Govoreći o trenutnoj vrijednosti viška municije za malo oružje, a koja se nalazi u posjedu OSBiH, naveo je procjenu da bi se prodajom ovog viška ostvarila dobit od 3,85 miliona KM, te naveo da se količina municije za malo oružje dostupna za prodaju značajno smanjuje kako tehnički inspekcijски tim OSBiH vrši prodaju municije za malo oružje iz sigurnosnih razloga, ističući pri tome naročito činjenicu da je najbolja i najsigurnija municija već prodana. Na

kraju je još iznio zaključke ekspertne radne grupe vezane za naoružanje, u kojima se navodi da BiH postoji tehnički kapacitet za uništavanje viška malog lakog naoružanja u roku od nekoliko mjeseci, ako postoji politička volja i odluka Predsjedništva BiH, zaključujući da UNDP pri tome ima potrebna sredstva da u potpunosti finansira ovo uništavanje. Sva daljnja kašnjenja u uklanjanju viška naoružanja i municije dramatično povećavaju rizik za opću sigurnost stanovništva BiH, te stoga sva kašnjenja u njenom uklanjanju ne bi trebalo da budu tolerirana.

Yury Padun, iz Misije OSCE-a u BiH, prezentirao je *„Stav međunarodnih organizacija o trenutnoj situaciji po pitanju viška naoružanja i municije u OSBiH“*

Govoreći o stavu međunarodnih organizacija u vezi sa izvozom viška, naveo je razloge zbog kojih se izvoz u smislu prodaje i donacije ne preferira, među kojima je najvažniji taj da bi profit bio mnogo manji od očekivanog. Međunarodne organizacije u vezi s ovim izvozom dodatno zabrinjavaju pretpostavke da bi ugled BiH mogao biti narušen, kao i činjenica da se takvom vrstom izvoza krši Odluka Ministarstva odbrane BiH o tzv. Moratoriju o zabrani trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem OSBiH. U nastavku prezentacije naveo je primjer OSCE-ovog Razvojnog programa za malo i lako naoružanje i konvencionalne municije u Tadžikistanu, predstavljajući njegove faze i ukupan budžet, kao i ukupan doprinos za regionalnu stabilnost u Centralnoj Aziji.

Brigadir Mladen Marinković prezentirao je *„Rezultate projekta rješavanja višaka malog i lakog naoružanja i planirane aktivnosti rješavanja za period 2009. – 2012.“*

U prvoj fazi ovog projekta predviđeno je uništavanje neispravne municije metodom delaboracije na dvije lokacije: TROM Doboju i UNIS PRETIS Vogošća, dok se uništavanje neispravne municije metodom detonacije na otvorenom planira na poligonu Manjača u Banjoj Luci i Gladnim brdima u Glamoču. Cilj druge faze je da, u skladu s razvojnim projektom i realizacijom nabavke opreme od UNDP-a za VITEZIT i BINAS, proširi plan uklanjanja neispravnog MiMES-a i na ove lokacije. Prijedlogom Ministarstva odbrane BiH za rješavanje višaka definirano je da količina neispravne MiMES-a u prvoj fazi iznosi oko 3700 tona, od čega 1.974.827 kg otpada na FBiH, a 1.739.603 kg na RS. Kad je u pitanju druga faza, po završetku kontrolno-tehničkog pregleda na svim lokacijama OSBiH prijedlog će na odobrenje biti upućen Predsjedništvu BiH i očekuje se da količina neispravne MiMES u ovoj fazi iznosi oko 4000 tona. Do kraja je predstavio i druge projekte na kojima radi Ministarstvo odbrane BiH, među koje je naveo Projekat saradnje na uklanjanju viška municije sa Vladom SAD-a, vrijedan oko milion dolara, te Projekat pomoći Vlade Norveške u opremanju vojne radionice u Doboju i u obuci osoblja.

Amna Berbić, predstavnik UNDP-a u BiH, prezentirala je temu *„Planirane aktivnosti rješavanja za period 2009. – 2012.“*

U svojoj prezentaciji navela je da oko 495 hiljada domaćinstava u BiH nelegalno posjeduje naoružanje, s tim da ovaj broj može da bude i veći s obzirom da svako domaćinstvo može da

posjeduje više komada oružja. UNDP još od 2007. godine radi na pitanju uticaja oružja u BiH, uz zaključak da je, nažalost, u 2009. godini došlo do značajnog porasta njegove zloupotrebe u BiH i to za nevjerovatnih 400% u odnosu na prethodnu godinu. Od 465 incidenata registriranih u prošloj godini, najveći broj njih odnosi se na oružane napade, oružane pljačke i ubistva, a povećan je i broj samoubistava izvršenih upotrebom vatrenog oružja. Bitan podatak je da je došlo i do značajnog broja zapljene oružja u akcijama policijskih snaga. Pojasnila je uticaj ovakvih rizika na razvoj i ekonomiju u BiH, navodeći da je najjasniji indikator ovog uticaja činjenica da je došlo do porasta broja žrtava od posljedica mina i oružja, a s obzirom na sliku sigurnosti u BiH, nezaposlenost i ekonomski razvoj predstavljaju dodatne probleme s kojima se građani u BiH susreću. Misija UNDP-a u BiH pruža u svom radu podršku Koordinacionom odboru za kontrolu SALW-a u provođenju Strategije, kao i radu policije u zajednici s ciljem smanjenja krivičnih djela, te u saradnji s Ministarstvom sigurnosti i entitetskim MUP-ovima, provodi aktivnosti na usklađivanju postojećih zakonskih propisa koji se bave pitanjem oružja i municije u BiH, kao i provođenju Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme u BiH. UNDP radi i na kampanji jačanja svijesti građana BiH o opasnosti MiMES-a u BiH, gdje su u protekloj godini zabilježeni značajni rezultati na smanjenju incidenata izazvanih upotrebom oružja. Najviše finansijskih sredstava UNDP izdvaja za jačanje industrijskih kapaciteta, napominjući da je Evropska komisija odobrila 2.7 miliona eura kao podršku ovom projektu s ciljem smanjivanja nestabilnog naoružanja.

Verica Trbić, zamjenica predsjedavajućeg Koordinacionog odbora za kontrolu malog i lakog naoružanja (KO za SALW) u BiH, prezentirala je „*Koordinacioni odbor, strategiju i akcioni plan za kontrolu SALW-a u BiH*“.

U uvodnom dijelu predstavila je KO za SALW, kao interresorno tijelo Vijeća ministara BiH, imenovano u oktobru 2005. godine, a koje čine predstavnici ministarstava vanjskih poslova, vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, odbrane i sigurnosti sa svim agencijama koje ulaze u njegov sastav, kao i predstavnici MUP-a RS-a, MUP-a FBiH, UIO, te UNDP-a. U nastavku prezentacije navela je ulogu i zadatke KO za SALW, te predstavila rezultate do kojih je KO došao u svom dosadašnjem radu, kao i planove za buduće djelovanje. Definišući Strategiju za kontrolu SALW-a u BiH, navela je da ona predstavlja nadgradnju državnih napora, formaliziranih putem KO za SALW, posebno usmjerenih na ojačavanje kapaciteta BiH za uništavanje viška, pravnu regulativu kontrole SALW-a, podizanje svijesti građana o opasnostima vezanim za SALW i mogućem uticaju procesa uništavanja SALW-a po zdravlje ljudi i ekologiju. Cilj Strategije jeste da provođenjem planiranih aktivnosti promovira politiku mira, unaprijedi ukupnu sigurnost i ekonomski prosperitet BiH. Još je istakla da ova strategija obuhvata i razrađuje funkcionalne aktivnosti kao i nosioce aktivnosti neophodne za unapređenje sigurnog okruženja za sve građane BiH kao i provođenje rezolucija i dokumenata UN-a.

Darvin Lisica, konsultant UNDP-a BiH, prezentirao je govorio je o temi: „*Studija o percepciji sigurnosnih rizika u BiH*”.

Dajući uvodne napomene o samom problemu istraživanja, naveo je da je obnavljanje društva i njegova tranzicija od postkonfliktnog prema modernijem, sigurnijem društvu jedan od najvećih izazova s kojim se susreće Bosna i Hercegovina i njen sistem sigurnosti. Kao zadatke istraživanja naveo je procjenu sigurnosnih i ostalih rizika za društvene vrijednosti u BiH, zatim opis i analizu odnosa dominantnih društvenih grupa i pojedinaca prema osnovnim društvenim vrijednostima u BiH, te institucionalne kapacitete za unapređenje ljudske sigurnosti, s posebnim osvrtom na mjere smanjenja rizika. Aktivnosti provedene u okviru ovog istraživanja podrazumijevale su: pripremu anketnog upitnika, odabir i pripremu anketara, anketu, te obradu rezultata i njihovu interpretaciju. Ukratko je predstavio sadržaj anketnog upitnika i uzorak na kojem je provedeno istraživanje. Zatim je na grafičkim dijagramima prikazana ocjena percepcije ugroženosti od malog i lakog naoružanja, u smislu njegove ilegalne trgovine preko teritorije BiH i velike količine naoružanja koju stanovnici BiH drže prema kategorijama geografskog razmještaja, spola, nacionalnosti i stručne spreme, kao i ocjena percepcije ugroženosti od MiMES-a zaostalih iz rata.

Zoran Stanišljević, predstavnik MUP-a RS-a, prezentirao je “*Zakon o oružju i municiji RS-a*”.

U svojoj prezentaciji prvo je izložio ustavni osnov za donošenje ovog zakona, a zatim i najvažnije razloge za njegovo donošenje. Kratko je pojasnio određene članove Zakona koji se odnose na definiciju oružja, podjelu oružja, zabranu prometa, nabavljanja, držanja i nošenja vatrenog oružja, odobrenje nadležne organizacije za nabavljanje ovog oružja, uslove za izdavanje oružja licu, izdavanje oružanog lista, te zabranu upotrebe oružja na javnim i drugim mjestima na kojima se može ugroziti sigurnost ljudi, kao i zabrana davanja oružja na poslugu. U nastavku prezentacije kratko se dotakao i pitanja prometa oružja, prijevoza oružja, kao i procedure koja nastupa kada je oružje izgubljeno, te evidencije o podnesenim zahtjevima i izdatim odobrenjima za nabavku oružja i municije, izdatim oružanim listovima, dozvolama za nošenje oružja, odobrenjima za držanje oružja, oduzetom, nađenom i predatom oružju. Još je naveo da je osnovni tekst Zakona mijenjan njegovim izmjenama i dopunama od 1.4. 2009., te naveo podzakonske akte, u formi pravilnika koji predstavljaju sastavni dio ovog zakona.

Ekrem Suljević, predstavnik MUP-a FBiH, prezentirao je “*Zakone o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije u FBiH*”

Na početku prezentacije naveo je da Federacija BiH nema jedinstven zakon o oružju, usaglašen na entitetskom nivou, te rekao da su zakonska rješenja kojima se regulira ovo pitanje donesena na kantonalnom nivou. Tako je zaključio da ova zakonska rješenja postoje u svim kantonima, izuzev Zeničko-dobojskog i Bosansko-podrinjskog, koji još uvijek primjenjuju zakonska rješenja iz SRBiH iz 1990. godine, ali da su i oni u završnoj fazi njihovog donošenja. Naveo je da je aktuelna sigurnosna situacija u BiH podstakla Vladu FBiH da donese zaključak kojim će obavezati ministra unutrašnjih

poslova FBiH da predloži Vladi FBiH zakonski okvir za donošenje zakona o oružju i municiji na nivou FBiH, a koji će sadržavati i odredbe o sankcijama za njihovu zloupotrebu. S tim u vezi je ministar unutrašnjih poslova održao sastanak s kantonalnim ministrima unutrašnjih poslova, kako bi dogovorio prijenos ovlaštenja s kantona na FBiH o ovom pitanju, kao i osnivanje radnog tima koji će biti angažiran na izradi teksta zakonskog okvira. Tom prilikom donesen je i zaključak da se od Ministarstva pravde FBiH zahtijeva da napravi i Prijedlog zakona o amnestiji i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona, kojim bi se omogućilo građanima da nesmetano i bez straha od posljedica predaju oružje koje nelegalno posjeduju. Kao pozitivan primjer dosadašnjeg skupljanja ovakve vrste oružja naveo je akciju „Predaj oružje – zaradi oruđe”, kojom su lica koja su predavala ovakvo oružje bila nagrađivani određenom tehničkom opremom, te ocijenio da bi ovakve akcije trebalo nastaviti i u budućnosti.

Radoslavka Krstović, savjetnik za pravna pitanja šefa Policije Brčko Distrikta BiH, prezentirala je „*Zakon o oružju u Brčko Distriktu BiH*”.

Novim tekstom Zakona o oružju Brčko Distrikta BiH propisana je procedura za nošenje oružja i municije za građane Brčko Distrikta BiH. Navela je da je Zakon u potpunosti usklađen s direktivama EU koima se definira ovo pitanje, te istakla da je njegova izrada bila pod punim nadzorom EUPM-a i OHR-a i u saradnji s nadležnim entitetskim organima. Zaključila je da ovaj zakon ima nešto oštrije kriterije za izdavanje odobrenja za posjedovanje, držanje i nošenje oružja. Kada je u pitanju izdavanje ljekarskog uvjerenja za nošenje oružja, navela je da u Brčko Distriktu BiH, s obzirom na veličinu njegove teritorije, ima samo jedna ustanova koja to radi. Sam pojam oružja u potpunosti je usklađen s pojmom oružja u evropskim propisima. S obzirom na poseban status Brčko Distrikta BiH, pojavio se problem kako postupiti s oružjem koje je oduzeto u izvršenju prekršaja ili krivičnog djela, odnosno s oružjem koje su građani dobrovoljno predali pošto nemaju odobrenje za njegovo nošenje, jer na njegovoj teritoriji ne postoje oružane snage kojima bi se ono moglo predati. Tako je ovim novim zakonom predviđeno da se takvo oružje predaje civilnoj zaštiti ili deminerskim organizacijama. Još je navela da je ovim zakonom definirana i kategorija dobrovoljne predaje oružja i MiMES-a zaostalih iz rata, koja isključuje mogućnost pokretanja prekršajnog ili krivičnog postupka protiv tih lica, što predstavlja doprinos Policije Brčko Distrikta BiH legalizaciji tokova oružja i municije na njegovoj teritoriji.

Ermin Pešto, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, prezentirao je „*Usklađivanje zakona o oružju u BiH*”

Iz dosadašnjih prezentacija zaključio je da se Odluka Vijeća ministara BiH o obaveznom usklađivanju entitetskih i kantonalnih propisa o oružju, kao i propisa Brčko Distrikta BiH u velikom dijelu poštuje i primjetno je njihovo usklađivanje s propisima EU, te izrazio očekivanja da će Ministarstvo sigurnosti BiH, kao kreator ove odluke, biti redovno informirano o svim daljnjim

aktivnostima po ovom pitanju. Donošenje ovakve odluke ocijenio je kompromisnim rješenjem, s obzirom da se nije mogla postići saglasnost za donošenje zakona o oružju na nivou BiH.

30. oktobar 2009.

Mijo Krešić, zamjenik ministra sigurnosti BiH, i Ermin Pešto, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, imali su prezentaciju o temi „*Državna strategija za integrirano upravljanje granicom*“

U uvodnim napomenama predstavljen je grafički prikaz i geopolitički položaj BiH, s podacima o dužini granice BiH i brojem graničnih prijelaza na njoj. Zatim je naveden institucionalni okvir u oblasti upravljanja granicom. Ukratko su predstavljene agencije uključene u oblast nadzora i kontrole prelaska lica, robe i prijevoznih sredstava preko državne granice, zatim Strategija integriranog upravljanja granicom u BiH, usvojena u Vijeću ministara 4.7.2005., kao i Revidirana strategija s Akcionim planom, koja je usvojena 10.7.2008., te predstavljen koncept integriranog upravljanja granicom. Govoreći o provođenju Strategije, navedeno je da je Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, donijelo Odluku o osnivanju Državne komisije za integrirano upravljanje granicom BiH, čime je prestala važiti ranija Odluka o Državnoj komisiji za granice BiH. Predstavljen je grafički prikaz mehanizma za praćenje provođenja Akcionog plana i predstavljeni dosadašnji rezultati Komisije po pitanju pravnog i regulatornog okvira, rukovođenja organizacije, procedura, te komunikacionih i informacionih tehnologija. Kao osnovne ciljeve naveli su obavezu da granice moraju biti širom otvorene za trgovinu i kretanje lica, za saradnju unutar regije i zemalja regije sa EU, ali zatvorene za sve kriminalne aktivnosti ili bilo koje aktivnosti koje mogu ugroziti sigurnost zemlje. Govoreći o graničnoj liniji, navedeno je da BiH nema obilježenu granicu sa susjednim državama, te da je, s ciljem konačnog rješavanja ovog pitanja, Vijeće ministara BiH usvojilo Odluku o osnivanju Državne komisije za granicu BiH. Još su prezentirani podaci o zaprečavanju mjesta za ilegalni prelazak granice BiH, te sporazumi i protokoli o međudržavnoj saradnji potpisani sa susjednim državama, kao i dokumenti kojima se definira međunarodna saradnja na ovom polju. Izazovi koji stoje pred BiH po pitanju integriranog upravljanja granicom su poboljšanje saradnje sa susjednim državama, rješavanje pitanja utvrđivanja i obilježavanja granične linije te potpuno provođenje Strategije integriranog upravljanja granicom.

Jozo Ćorluka, predstavnik Granične policije BiH, održao je prezentaciju o temi „*Zajednički centar za analizu rizika u BiH*“

U uvodnom dijelu naveo je da su, 22.12.2008., Ministarstvo sigurnosti BiH, GPBiH, UIO, Ured za veterinarstvo BiH, Uprava za zaštitu bilja i Služba za poslove sa strancima BiH potpisali Sporazum o uspostavljanju Centra za analizu rizika u vezi s državnom granicom. Osnovni ciljevi osnivanja ovog centra su bolja saradnja agencija i službi u vezi s poslovima, efikasnija granična kontrola i brži promet ljudi i robe, zatim efikasnija borba protiv svih oblika prekograničnog kriminala, te efikasnija

kontrola migracija. Ukratko je naveo zadatke Centra, kao i njegovu lokaciju u sjedištu Granične policije BiH u Sarajevu. Istakao je da je značajnu pomoć u uspostavljanju ovog centra dala Međunarodna organizacija za migracije (IOM) doniranjem opreme, obukom zaposlenih, angažiranjem međunarodnih stručnjaka za pomoć u radu, te organizacijom posjeta drugim centrima ovog tipa. Osnovni problemi s kojima se ovaj centar susreće leže u činjenici da pojedine agencije još nemaju uspostavljene baze podataka, čime dolazi u pitanje i dostupnost bazi podataka, te da im nedostaju neophodna novčana sredstva za uvezivanje baza u Centar. Još je naveo da je potrebna izmjena pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, kao i dodatna obuka za zaposlene analitičare.

Ognjen Zekić, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, prezentirao je „*Zakon o kontroli i kretanju oružja i opreme*“.

U općim odredbama naveo je na šta se Zakon odnosi, šta sve čini naoružanje, a šta vojnu opremu, te definirao policijske organe koji predstavljaju sastavni dio, kretanje naoružanja, te procedure za podnošenje zahtjeva u vezi s tim, kao i daljnje postupanje nadležnog organa po tom zahtjevu. Još je naveo da nadzor i kontrolu nad provođenjem ovog zakona provodi Ministarstvo sigurnosti BiH, a koje za taj posao može ovlastiti nadležna ministarstva unutrašnjih poslova i Policiju Brčko Distrikta BiH. Centralni registar evidencija nalazi se u Ministarstvu sigurnosti BiH a MUPRS-a, MUP-ovi kantona i Policija Brčko Distrikta BiH imaju pristup tom registru. Do kraja prezentacije naveo je još provedbene akte u vezi s ovim zakonom, te iznio zaključak da je Ministarstvo sigurnosti BiH spremno da preuzme kontrolu kretanja oružja i vojne opreme u skladu s Listom koju propiše ministar sigurnosti BiH, a na kojoj se ne nalaze pirotehnička sredstva i privredni eksploziv, te da pokrene inicijativu za donošenje Zakona o kretanju opasnih materija na nivou BiH.

Nakon prezentacija, otvorena je rasprava o brojnim pitanjima u kojima je učestvovalo nekoliko učesnika radionice, iz koje su proistekli zaključci o kojima će se Zajednička komisija izjašnjavati na svojoj sjednici.

Po završetku radionice, **Branko Zrno** predsjedavajući Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, istakao je da su kao rezultat ovog skupa predloženi određeni zaključci koji će biti predmet rasprave i o kojima će se odlučiti na narednoj sjednici Zajedničke komisije.

Radi se o sljedećim

ZAKLJUČCIMA

1. Učesnici radionice konstatiraju da je od radionice održane u Međugorju u maju 2009. godine postignut evidentan napredak u realizaciji zaključaka koji se tiču provođenja Sporazuma o prijenosu vlasništva nad pokretnom imovinom i projekta kontrole oružja. Uz priznanje i

podršku za ključnu ulogu koju su imali u ovom procesu, od Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH očekuje se da i dalje imaju vodeću ulogu u ovom procesu.

2. Od nadležnih institucija (Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, entitetskih vlada i Vlade Brčko Distrikta BiH) očekuje se da odmah počnu realizirati odluke Predsjedništva BiH o načinima rješavanja viška oružja i municije. Koraci koje je neophodno preduzeti u tom procesu su:
  - a. formiranje interresornog radnog tijela koje će neposredno provoditi aktivnosti prodaje viška naoružanja i municije i okončati je u narednih 18 mjeseci;
  - b. formiranje komisije za nadzor i verifikaciju uništavanja viška, u kojoj će biti predstavnici Ministarstva odbrane BiH i entitetskih vlada;
3. Uz konstataciju da je ostvaren napredak na aktivnostima usklađivanja zakona o oružju na svim nivoima vlasti, traži se da nadležni entitetski, kantonalni i organi Brčko Distrikta BiH završe proces usklađivanja zakona s direktivama EU u roku od šest mjeseci u skladu s Odlukom Vijeća ministara BiH;
4. Podržavaju se dosadašnje aktivnosti realizacije Projekta kontrole oružja Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, kao i realizacija druge faze ovog projekta koji podržava Evropska komisija s dodatnim sredstvima u visini od 2 miliona eura;
5. Od predstavnika međunarodne zajednice u BiH (UNDP, OSCE, NATO, Evropska komisija i EUFOR) očekuje se daljnja podrška i koordinirano djelovanje s bosanskohercegovačkim institucijama u procesu realizacije zaključaka s prethodno održanih radionica;
6. Od svih nadležnih institucija uključenih u procedure izdavanja dozvola za kretanje oružja i vojne opreme očekuje se da se ova procedura maksimalno pojednostavi, te da se definiraju liste te opreme, kao i neophodni podzakonski akti;
7. Od ustavnopravnih komisija PSBiH traži se da daju stručno mišljenje i ocjenu o pravnoj usaglašenosti Zakona o odbrani BiH i Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti potrebama odbrane, kao

podzakonskog akta, kako bi se otklonile i izbjegle pravne suprotnosti i nesuglasice te kako bi Sporazum bio operativan i na zakonit način primjenjiv u praksi;

8. Zaključak br. 3 donesen na radionici u Međugorju treba ostati i dalje na snazi i na njegovom provođenju treba istrajati;
9. Predlaže se Predsjedništvu BiH da donese odluku kojom će se višak ostale pokretne imovine (neborbene tehnike) vratiti entitetima iz kojih potiču, kako bi oni počeli proces provođenja i uklanjanja, a samim tim i oslobađanja perspektivnih i neperspektivnih lokacija.

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Branko Zrno

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a